

<https://doi.org/10.26565/2075-1834-2024-37-04>

УДК: 351.741.077.91(477)

С. Г. ПЕВКО

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри фундаментальних та
юридичних дисциплін факультету №6

E-mail: Stanislav.advocate@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1488-9715>

Харківський національний університет внутрішніх справ,
Проспект Льва Ландау, 27, Харків, Харківська область, 61000

АКСІОЛОГІЯ ДОКУМЕНТУ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. *Вступ.* У даній статті здійснено комплексний аналіз визначення цінності документу у діяльності органу Національної поліції в Україні з метою встановлення значущості документів у поліцейській діяльності. Працівники поліції працюють та опрацьовують велику кількість документів, що безпосередньо впливають на правомірність вчинення владних повноважень та рівень ефективності діяльності даного органу. Тому питання значущості документів у діяльності поліції є досить важливим.

Короткий зміст основних результатів дослідження. За для всеосяжного та об'єктивного розкриття обраної теми, було здійснено дослідження питання сутності поліцейської діяльності з метою встановлення місця документу у відповідній владній сфері, у результаті чого здійснено висновок щодо основних сутнісних напрямів діяльності поліції, а саме: охорона громадського порядку та громадської безпеки, прав та свобод людини і громадянина, запобігання вчиненням правопорушень, виявлення причин вчинення правопорушень, припинення вчинення правопорушень, розслідування вчинених правопорушень. Що вимагає опрацювання та створення значної кількості документів у ході реалізації поліцейських повноважень, в даних сферах їх діяльності. Також проаналізовано походження документу, як матеріального носія інформації, здійснено історичний екскурс походження даного терміну та визначено його квінтесенцію. Виокремлено ознаки документу та визначено його види. У результаті чого сформовано поняття документу, як матеріального носія фіксації, зберігання та передавання інформації. Дане визначення повністю відповідає сутності застосування документу у діяльності поліції, що є підставою встановлення взаємозв'язку документу із поліцейською діяльністю. Визначивши основні питання досліджуваної теми, здійснено аналіз місця документів у діяльності поліції в Україні через конкретизацію їх проявів, у ході здійснення поліцейських повноважень. Виходячи із цього було встановлено обов'язковість складання певних видів документів у діяльності поліції, що пов'язана як з організаційно-розпорядчою діяльністю, так із застосування превентивних чи примусових заходів.

Висновки. Отже, проаналізувавши обрану тему, можна прийти до висновків про беззаперечну цінність документу у діяльності поліції. А саме, документ служить у діяльності поліції, як засіб фіксації інформації про вчинення певних владних повноважень працівниками поліції, засвідчення факту виконання службових обов'язків, певних фактів та служить засобом доказування. Окрім цього, у документі фіксуються факт, що мають юридичне значення та спричиняють виникнення, зміну чи припинення правовідносин та зміну правового статусу особи. Тому документ є важливими компонентом діяльності поліції в Україні.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: документ, поліцейський, повноваження, аксіологія документу, види документів, сутність документу.

Як цитувати: Певко С. Г. Аксіологія документу у діяльності Національної поліції України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Право»*. 2024. Вип.37. С. 43-50 . <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2024-37-04>

In cites: Pevko S. G. Axiology of the document in the activity of the National Police of Ukraine. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series "Law", (37)*, P.43-50 . <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2024-37-04> (in Ukrainian)

Постановка проблеми. Вже багато століть, засобом фіксування інформації було та є паперовий носій. Він виступає зручним варіантом фіксації, зберігання та передавання інформації. З часом, виникла необхідність встановлення вимог до фіксації інформації на відповідному паперовому носії, що став називатися

документ. Поняття терміну документ, виникло ще за часів Російської імперії, яким позначали засіб фіксації інформації. При широкому використанні документу у суспільстві та його різних сферах, стала необхідність вироблення культури складання, обігу (поводження) та зберігання документів..

У зв'язку із цим виникла необхідність створення прикладних юридичних дисциплін, які б навчали юристів-фахівців, правоохоронців тощо, поводженню із документами. Юридичне документознавство, це одна із дисциплін що розкриває дане питання. Однак, тема цінності документів у діяльності працівників правоохоронних органів досі залишається не достатньо розкритою. Відсутність розуміння аксіології документів у будь-якій сфері, призводить до багатьох помилок при їх складанні через невідповідальне ставлення до них. Тому дослідження цінності документів у правоохоронній діяльності є важливим питанням враховуючи постійне використання документації у діяльності органів Національної поліції України у ході реалізації владних повноважень.

Метою дослідження у даній статті є визначення цінності існування документів у діяльності органів Національної поліції України за для підняття актуальності правильного їх складання, використання та зберігання під час здійснення професійної діяльності органами влади.

Основні результати дослідження. Документ завжди існував, як засіб закріплення (фіксування) інформації за для можливості її передання, зберігання та виступати джерелом доказування. Однак у будь-якій професійній діяльності використання документів, хоч і є розповсюдженим але не завжди виражає цінність його існування. У діяльності органів влади, а саме Національної поліції, документ має широке використання, як засіб фіксації, передання, зберігання інформації так і джерело доказування. Тому, за для визначення цінності документів у діяльності органу Національної поліції в країні, необхідно спочатку дослідити сутність діяльності даного органу з метою визначення фактів існування та використання документів.

Історичний розвиток держави зумовив виділення поліцейської сфери діяльності, що зумовлене бажанням регулювання суспільних відносин за для забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, утворення необхідних умов для реалізації кожною особою своїх суб'єктивних прав та свобод. Основним із завдань держави досі є створення ефективної системи правоохоронних органів, члени якої мають повноваження правозастосування законного примусу у ході охорони суспільних благ та протидії загрози, які існують у державі. «Поліцейська діяльність» є однією з основоположних категорій

у поліцейському праві, яка, власне, і уособлює ті складові, що направлені на реалізацію мети сучасної держави в правоохоронній сфері життєдіяльності суспільства [1, с. 350].

З точки хору історичного огляду, етимологічне коріння поняття «поліція» бере свій початок з часів античності та має грецьке походження від слова «politeia» (в основі якого лежить інше слово «polis» — місто), що означало міську безпеку. Окрім того, в античні часи цивільна адміністрація позначалася латинським словом «politia». Загалом в даний період поняття «поліція» вживалося для визначення полісного устрою. Аристотель під терміном «politia» розумів в свій час полісне (державне) управління. В такому значенні даний термін широко використовувався в 11 офіційній мові законодавства та адміністрації на території Стародавнього Риму, а пізніше Візантії [2, с. 3]. Протягом певного часу, дане значення набуло досить вужчого змісту та застосовувалося у своїй діяльності політиками та науковими працівниками з метою надання характеристики певного напрямку управління світи («res politicae»), що мав місце у тих чи інших державах того часу. Наприклад, даним терміном позначалася діяльність уряду, яка була направлена на забезпечення громадського порядку або репресії в галузі безпеки, а також на організацію правового регулювання у сфері добробуту населення держави [3, с. 5-6].

У ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію» Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [4, с.28]. Орган поліції здійснює адміністративну діяльність реалізуючи надані йому повноваження державою. Адміністративна діяльність Національної поліції – це виконавчо-розпорядча, державно-владна діяльність з організації та здійснення Національною поліцією функцій з охорони публічного порядку, забезпечення публічної безпеки, попередження й припинення правопорушень адміністративно-правовими засобами та надання публічно-сервісних послуг. Об'єктом адміністративної діяльності Національної поліції є громадський порядок та громадська безпека [5, с.8]. Отже, діяльність поліції направлена на охорону існуючого порядку у правовій державі, безпеки громадян, боротьбу із правопорушеннями шляхом протидії ним, їх фіксації та розслідування, що у свою чергу потребує створення та використання великої кількості документації. Тому пи-

тання аксіології документу у діяльності органів поліції є вкрай важливим та потребує комплексного вивчення. За для досягнення даної мети, необхідно всебічно розглянути квінтесенцію терміну «документ», як основоположного елементу досліджуваного питання. Динаміка документаційного забезпечення публічного адміністрування в органах Національної поліції неопосередковано пов'язан з визначенням «документ». Офіційне визначення сутності документа міститься у національних та міжнародних стандартах: документ (document) – зафіксована інформація або об'єкт, який може трактуватися як окрема одиниця [6]; інформація, зафіксована на матеріальному носії, основною функцією якого є зберігати та передавати її в часі та просторі [7]; Дані поняття є значно загальними та не достатніми для повноцінного дослідження питання документа, тому слід розпочати огляд даного питання з історичного аспекту визначення терміну «документ».

Самим популярним засобом, що слугував для виготовлення документів була глина. На сьогодні було знайдено десятки тисяч текстів, що було створені клинописом, які містять інформацію про тодішній побут, культуру, природу, історію, науку тогочасних людей. Так, серед руїн палацу царя Атурбаніпала в Ніневії археологи відкрили декілька кімнат, в яких, здавалося, хтось звалив тисячі клинописних табличок. Після підрахунку їх виявилось близько 30 тисяч. Ця бібліотека зберегла всю історію культури та соціальних стосунків населення Шумеру та Вавилону. Вавилонцям належить і слава першодруків. Один документ розмножувався в певній кількості і розсилався за призначенням [8, с. 200]. У тогочасному Єгипті дані фіксували на папірусах. Більше всього фіксували листи, що видавали представники держави. Листи обліку та статистики, що містили інформацію представників органів влади, фараонів династій протягом всієї історії держави. Пізніше наубільшої популярності мав такий вид матеріалу, як пергамент. Він був призначений для письма, виготовлявся із обробленої шкіри свиней чи телят. Дайни вид листів став використовуватися ще у II ст. до н.е.. С початком нашої ери у Китаї був створений папір. Представники Китаю досить тривалий час приховували технології, що надали їм змогу виготовляти папір для писання. На Сході найпопулярнішим матеріалом, з якого виготовляли документи був шовк та тканина. По шовку писали чорною або червоною тушшю пензликами різної величини. Але зі збільшенням виробництва паперу шовк витіснився. Європа також поступово перейшла на папір як

основний матеріал для виготовлення документів [9, с. 80].

Визначення поняття «документ» доволі неоднозначне. Наприклад представники Китаю називають даний термін «веньцзянь», японці – «бунсьо», євреї – «місмах», араби – «васіка». Досить типове значення та висловлювання даного терміну мають представники слов'янських, німецьких та романських народів, які отримали та зробили адаптацію терміну «documentum», але іноді можна зустріти вислів «record». Значну роботу у сфері дослідження щодо походження терміну «документ» та наступним динамічним вдосконаленням значення даного терміну здійснив польський вчений Анджей Сускі (Andrzej Suski). Він вважає, що корінь цього терміну слід розглядати через індоєвропейську прамову, що мала місце приблизно дві тисячі років до н.е. Слово «dek» у ній означало жест протягнутих рук, пов'язаний із передаванням, прийманням або одержанням чогось. Також існують інші погляди щодо пошуків питання витоків терміну «документ», такі німецький оглядач Гельмут Арнтц обгрунтував, що даний термін має своє походження від слова «delc» (або «dec»), від якого утворилося число «десять», оскільки на двох руках людини 10 пальців, звідси перша частина складного слова «дека...», що означає теж «десять» (наприклад: «декада» – десять днів, «декатрон» – десятиборство), або «деци...», що в складних словах відповідає поняттю «десята частина» (наприклад, «дециметр» – 1/10 метра, «децилітр» – 1/10 літра). Пізніше сам корінь «dec» внаслідок заміни голосних букв, був замінений на «doc» у слові «doco» – учу, навчаю, від якого були утворені слова «doctor» – учений, «doctrina» – вчення, «documentum» – той, що навчає, повчальний приклад. Дане розуміння терміну «документ» застосовувалося Цезарем і Цицероном. Доволі пізніше, даний термін набув юридичне і був зазначений, як «письмовий доказ», «доказ, отриманий з книжок, який підтверджує записи офіційних актів» [10, с.34-35]. З точки зору представників історії, здійснюючи обмін відомостями, тодішні люди надавали один одному певні записи, як підтвердження певних подій або фактів, тому відповідні речі на яких вони засвідчувалися і почали називати «документ». Навіть починаючи з античності, у практиці юриспруденції визнавалася первинність документів, їх захищеність від переробок. Погляди деяких вчених, визначають документ у визначенні, як свідчення у письмовій формі. У даному контексті воно вживалося починаючи із середньовіччя до дев'ятнадцятого століття.

Термін «документ» був запозичений із латинської мови усіма європейськими мовами. У російській мові даний термін вживався у значенні письмового свідоцтва, дане значення виникло ще за часів правління Петра I, що було у той час запозичено із німецької та польської мов. Значення поняття «документ» на початку ХХ століття мало декілька визначень: 1) будь-який папір, складений у законному порядку і здатний слугувати доказом прав на щось (майнових, на вільне проживання) або на виконання якихось зобов'язань (умови, договори, боргові зобов'язання); 2) взагалі будь-яке письмове свідчення [11]. Сучасні погляди науковців говорять про документ з точки зору етимологічного значення як: 1) діловий папір, що посвідчує певний юридичний факт, підтверджує право на що-небудь, слугує доказом будь-чого; 2) письмове свідчення, що офіційно підтверджує особу; 3) письмовий твір, грамота, рахунок і т. ін. як свідчення про щось історичне, важливе; 4) спеціальне значення – форматований паперовий носій даних, що його заповнюють автоматично або вручну [12, с. 236]. Документ можна розглядати як матеріальний об'єкт із зафіксованою на ньому інформацією [13, с. 53].

У криміналістичній науці, поняття документа має особливе значення, так як він має роль об'єкту дослідження кримінології. Він досліджується у випадках необхідності визначення часу та способу виготовлення, існування внесення певних змін до нього, визначення першочергового змісту та інших ситуацій. Щодо кримінального процесуального права, в ньому поняття «документ» має ширше значення, так як до даного визначення відноситься фотокартки місця подій, сліди у вигляді зліпок зі сліду, фонограми з допитів. Зокрема, А. Коп'єва до документів відносить схеми, креслення, малюнки, карти, фотознімки, фонограми, виконані механічним способом зліпки, відбитки, моделі [14, с. 18]. Так, як життя у сфері права є особливим відзеркаленням суспільства, у наці юридичне документознавство існує відповідне визначення документа. Юридичним документом вважається письмовий акт, який створюється відповідно до вимог законодавства і вміщує у собі інформацію правового характеру, а саме: засвідчення прав, обов'язків або підтвердження фактів, що мають юридичне значення, подій чи дій, що тягнуть за собою виникнення, зміну або припинення прав та обов'язків.

Розглядаючи законодавче регулювання питання квінтесенції «документ», можна встановити наступне. На даний час в Україні є

декілька тлумачень закріплених законодавством, які визначають поняття документ, як: 1) ДСТУ 2392–94: «Документ – записана інформація, яка може розглядатися як одиниця у ході здійснення інформаційної діяльності» [15, с.12]; 2) ДСТУ 2732–94: «Документ – інформація, зафіксована на матеріальному носії, основною функцією якого є зберігати та передавати її в часі та просторі.» [16, с.2]; 3) ДСТУ 3017–95: «Документ – матеріальний об'єкт з інформацією, закріпленою створеним людиною способом, для її передачі в часі та просторі» [17]; 4) ДСТУ 2732:2004: «Документ – інформація, зафіксована на матеріальному носії, основною функцією якого є зберігати та передавати її в часі та просторі» [18].

Тобто, враховуючи погляди вчених та догми законодавства, виходячи із різнобічності визначень поняття, можна визначити документ як носій фіксації, зберігання та передання інформації. Виходячи з цього документу притаманні відповідні ознаки, використовуючи які дослідники мають різнобічність у поглядах щодо його тлумачення.

Деякі вчені вважають, що єдиними ознаками всіх документів є: 1) наявність семантичного змісту; Тобто у кожному конкретному документі є свій посил інформації, який необхідно донести до адресата (-ів). 2) Стабільна матеріальна (речовинна) форма; Кожному документу притаманна відповідна речова форма вираження. 3) Призначення для використання в соціальній комунікації; Будь-який документ є джерелом інформації, що призначена для комунікації між особами. 4) Завершеність повідомлення [19, с.37-38]. У будь-якому документі є завершеність викладу матеріалу. Г.М. Швецова-Водка визначає такі основні ознаки документів: 1. Наявність соціальної інформації, а саме різних думок, знань, вольових імпульсів, почуттів, які передаються від однієї людини до іншої. 2. Фіксованість інформації, завдяки якій виникає здатність документа до її збереження і передавання в часі та просторі. 3. Документ призначений для передавання інформації. Людина-комунікант визначає функції, які виконує документ у певній інформаційнокомунікаційній системі [20, с.100-101].

Окрім ознак документу слід звернутися о їх відоманітності. Запровадження інформаційних цифрових технологій з метою зберігання, обробки та використання інформації викликало необхідність винайдення нових форм документів, а саме на відповідних цифрових носіях, що мають назву «електронний документ». Електронний документ – документ,

інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа. Електронний документ може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму [21]. Зовнішнім виглядом надання електронного документа є зображення інформації, що в ньому міститься засобами електронної мережі або у паперовому вигляді, які надають змоги їх сприйняття людьми.

Сам термін «електронний документ» з'явився приблизно на початку 1990-х рр. у США, але у вітчизняному документознавстві він почав активно використовуватися лише у 2003 р., коли був ухвалений Закон України – «Про електронні документи та електронний документообіг» та – «Про електронний цифровий підпис». Дані документи на офіційному рівні регламентують право на використання електронних документів із їх обов'язковими реквізитами – електронним цифровим підписом, як офіційний документ, що стало рушійною стадією офіційного діловодства у електронному вигляді в організаціях, закладах, установах України [22, с. 18]. Враховуючи видо-манітність проявів форм документів, необхідно розглянути диференційність даного носія інформації.

Вперше була теорія класифікації документів полягала у їх поділі на групи, підгрупи й більш дрібні частини, які мали критерієм поділу за ознакою змістовного наповнення документу, його тематичній основі. Тематичну ознаку, яку було взято за основу для бібліотеко-бібліографічної класифікації, використав М. Д'юї для розробки варіантів Десятичної класифікації. Сьогодні цю класифікацію використовує більшість бібліотек світу [23, с. 78]. Науковець з Англії Джеймс Браун наприкінці XIX ст. запропонував здійснювати поділ документів за предметом, шляхом об'єднання в окремій системі поділ за предметом та диференціацією; однак результат був у вигляді поділу документів значно механічно та формалізовано у вигляді об'єднання документів за змістовною ознакою та ознакою побудови. Але відповідний критерій класифікації застосовувався лише на батьківщині науковця. Десь спочатку XX ст. було засновано інтегруючий підхід до поділу документів. Разом із цим у наукову діяльність були введені поняття «документа» та «документації». Першою спробою такої класифікації стала спроба, здійснена П.Отле, яку він описав у своїй книзі «Трактат про документацію» (1934 р.) [23, с. 79]. У даній науковій роботі були викладені першочергові види, які вмщували не тільки текстові

властивості, а й форми документів, його речового виразу.

Розглядаючи питання видів документів у діяльності органу Національної поліції, можна зробити висновок що даній діяльності притаманна у певній кількості різноманітність документів за критерієм змістовної класифікації. Управлінська діяльність органів НПУ фіксується в основному управлінськими (організаційно-розпорядчими) документами, до яких відносяться:

- організаційні документи (статути, положення, настанови, інструкції). В них містяться приписи, спрямовані на організацію системи управління (наприклад - положення про Міністерство НПУ України, Інструкція про роботу дільничного інспектора поліції і т. ін.);

- розпорядчі документи (накази, вказівки). За допомогою цих документів суб'єкт управління здійснює керівництво підлеглими об'єктами шляхом передачі управляючої, тобто розпорядчої, документації;

- довідково-інформаційні документи (листи, акти, довідки, рапорти, доповідні записки та ін.).

Перші дві групи відносяться до правових документів, оскільки інформація, що в них міститься, має юридичні наслідки, третя – до неправових документів. Головним завданням діловодства є забезпечення швидкої, безперебійної та ефективної роботи органів НПУ шляхом якісного та своєчасного складання документів, доведення їх до виконавців, контролю за виконанням документів та здачею їх в архів [24, с. 6-7]. Окрім цього працівники поліції складають документи, що фіксують факт вчинення правопорушення або на підставі яких застосовується до осіб певний вид стягнення, а саме протоколи та постанови. За допомогою відповідних документів у яких фіксується інформація, що має юридичне значення, здійснюється реалізація поліцейських повноважень та фіксація фактів їх вчинення. Тому цінність документів у діяльності поліції є беззаперечною так, як вся діяльність органу пов'язана із суворою документальною фіксацією вчених дій. Дана суворість фіксації напряму пов'язана із специфікою діяльності, а саме реалізації владних повноважень від імені держави.

Висновки. Отже, діяльність органу Національної поліції пов'язана із забезпеченням правопорядку у державі, що досягається через виконання покладених на даний орган завдань, а саме: охорона громадського порядку та громадської безпеки, запобігання вчи-

нення правопорушенням, припинення вчинення правопорушень, розслідування вчинення правопорушень.

Виконуючи встановлені завдання працівники поліції використовують документи, що є засобом фіксування, передання та зберігання інформації.

Документом є матеріальний носій з допомогою якого здійснюється фіксація, передання та зберігання інформації. Тобто основною складовою документа є не його форма, а змістове наповнення, тобто інформація. Документу притаманна низка ознак, що підтверджує його дефініцію. Однією із ознак є стабільна речова форма, що характеризується не існуванням єдиної форми вираження інформації, а саме обов'язковим носієм її фіксації. Тому говорячи про види документів, одним із видів поділу яких є за формою вираження, можна говорити про паперову форму вираження та електронну форму вираження. Працівники органу поліції використовують обидві

форми вираження фіксації інформації, як в електронному вигляді так і в паперовому вигляді.

Як то, наприклад складання постанови про вчинення адміністративного правопорушення за певні їх види, працівники поліції складають її в електронному вигляді чи протокол про факт вчинення дорожньо-транспортної пригоди у паперовому вигляді. Тобто форма вираження інформації не є важливим елементом даного питання.

Основний сенс полягає у тому, що у кожному випадку аксіологія документу у діяльності поліції полягає у його існуванні як необхідного засобу фіксації, передання та зберігання інформації за для підтвердження факту здійснення поліцейських повноважень, виконанням службових обов'язків представниками поліції та підтвердженням факту настання певних юридичних наслідків за для можливості подальшого розвитку правовідносин та виконання приписів законодавства в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Проневич О. С. Поліцейська діяльність як вид державно-управлінської діяльності. *Форум права*. 2009. № 2. С. 350–356. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2009_2_55.pdf (дата звернення: 24.07.2023).
2. Капарина М., Маренина О. Реформирование полиции в странах центральной и восточной Европы. Київ : За друга, 2005. 256 с.
3. Бельский К. С. Полиция и правовое государство. *Полицейское право*. 2005. № 1 (1). С. 96–100.
4. Вітвіцький С. С. Поліцейська діяльність : підручник. Київ: ВД Дакор, 2021. 372 с.
5. Глуховець В. А. Адміністративна діяльність Національної поліції : навч. посібник. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 248 с.
6. Національний стандарт України «Інформація та документація. Керування документаційними процесами» (ДСТУ 4423–1:2005). URL: <https://studfiles.net/preview/5229361/> (дата звернення: 12.07.2023).
7. Національний стандарт України «Діловодство й архівна справа Терміни та визначення понять» (ДСТУ 2732:2004). URL: <https://studfiles.net/preview/5229366/> (дата звернення: 12.07.2023).
8. Палеха Ю. Історія діловодства (документознавчий аспект) : навч. посібник. Київ: Вид-во Ліра, 2011. 328 с.
9. Кулешов С. Документознавство : Історія. Теоретичні основи. Київ : ДАКККіМ, 2005. 163 с.
10. Ольга М. Еволюція тлумачення терміна «документ» від античності до сьогодення : матеріали V всеукраїнської науково-практичної конференції «Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи» 25 листопада 2020 року. Полтава, 2020. С. 33-39.
11. Булатова А. Т. Документоведение. URL: <http://window.edu.ru/resource/067/19067/files/metod637.pdf> (дата звернення: 17.07.2023).
12. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ, Ірпінь : ВТФ «Перун», 2002. 1440 с.
13. Антопольский А. А. Правовое регулирование информационных объектов. *Проблемы информатизации*. 1999. № 3. С. 53-54.
14. Царьова І. В. Юридичне документознавство: навчальний посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 172 с.
15. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення: ДСТУ 2392–94. Київ: Держстандарт України, 1994. 53 с.
16. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення: ДСТУ 2732–94. Київ: Держстандарт України, 1994. 34 с.
17. Видання. Основні види. Терміни та визначення [Текст]: ДСТУ 3017–95. Київ: Держстандарт України, 1995. 47 с. URL: https://vpbm.com.ua/upload/dstus/dstu_3017-95.pdf (дата звернення: 17.07.2023).
18. Діловодство і архівна справа. Терміни та визначення понять. [Текст]: ДСТУ 2732:2004. К. : Держспоживстандарт України, 2005. 33 с. URL: [https://vn.court.gov.ua/userfiles/27_2732-2004\(1\).pdf](https://vn.court.gov.ua/userfiles/27_2732-2004(1).pdf) (дата звернення: 17.07.2023).
19. Кушнарченко Н. Н. Документоведение : Учебник . 7-е изд., стер. Київ: Знання, 2006. 459 с.

20. Швецова-Водка Г. М. Документознавство : навч. посіб.. Київ: Знання, 2007. 398 с.
21. Вільна енциклопедія Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Електронний_документ (дата звернення: 07.07.2023).
22. Лаба О. В. Основні етапи розвитку електронного діловодства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2011. № 3. С. 16-19.
23. Палеха Ю. І. Організація загального діловодства : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ: Ліра-К, 2009. 458 с.
24. Косаревська О. В. Особливості оформлення організаційно-розпорядчої документації в підрозділах Національної поліції України. Лекція. Одеса, 2017. 15 с.

Стаття надійшла до редакції 05.01.2024

Стаття рекомендована до друку 10.02.2024

S. G. PEVKO

PhD (Law), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Fundamental and
Legal Disciplines of Faculty No. 6

E-mail: Stanislav.advocate@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1488-9715>

Kharkiv National University of Internal Affairs

27 Leva Landau Avenue, Kharkiv, Kharkiv, 61000, Ukraine

AXIOLOGY OF THE DOCUMENT IN THE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

ANNOTATION. *Introduction.* In this article, a comprehensive analysis of determining the value of a document in the activity of the National Police in Ukraine is carried out in order to establish the significance of documents in police activity. Police officers work and process a large number of documents that directly affect the legality of the exercise of authority and the level of effectiveness of this body. Therefore, the question of the significance of documents in police activity is quite important.

Summary of the main results of the study. For a comprehensive and objective disclosure of the chosen topic, a study of the essence of police activity was carried out in order to establish the place of the document in the relevant sphere of authority, as a result of which a conclusion was made regarding the main essential areas of police activity, namely: protection of public order and public safety, human and citizen's rights and freedoms, prevention of offenses, detection of causes of offenses, termination of offenses, investigation of committed offences. That requires processing and creating a significant number of documents in the course of exercising police powers, in these areas of their activity. The origin of the document as a material carrier of information was also analyzed, a historical tour of the origin of this term was carried out, and its quintessence was determined. The features of the document are highlighted and its types are defined. As a result, the concept of a document was formed as a material medium for recording, storing and transmitting information. This definition fully corresponds to the essence of the application of the document in police activity, which is the basis for establishing the relationship between the document and police activity. Having determined the main issues of the researched topic, an analysis of the place of documents in the activity of the police in Ukraine was carried out through the specification of their manifestations, in the course of the exercise of police powers. Based on this, it was established that certain types of documents must be drawn up in the activities of the police, which are related both to organizational and administrative activities, and to the application of preventive or coercive measures.

Conclusions. So, after analyzing the chosen topic, you can come to conclusions about the undoubted value of the document in police activities. Namely, the document serves in police activities as a means of recording information about the exercise of certain powers by police officers, certification of the fact of the performance of official duties, certain facts, and serves as a means of proof. In addition, the document records a fact that has legal significance and causes the emergence, change or termination of legal relations and a change in the legal status of a person. Therefore, the document is an important component of police activity in Ukraine.

KEY WORDS: *document, police officer, authority, axiology of the document, types of documents, essence of the document.*

REFERENCES :

1. Pronevich O. S. (2009). Police activity as a type of public administration activity. *Law forum*, 2, 350–356. TSN. http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2009_2_55.pdf (In Ukrainian)
2. Kaparina M., Marenina O. (2005). Reforming the police in countries Central and Eastern Europe. *Zadruga*. (In Russian)
3. Belsky K. S. (2005). Police and legal state. *Police law*, 1 (1), 96–100.
4. Vitvitskyi S. S. (2021). Police activity: textbook. VD Dakor. (In Ukrainian)

5. Glukhoverya V. A. (2017). Administrative activity of the National Police: education Manual. Dniprop. state University of Internal Affairs. (In Ukrainian)
6. (2023, July 12). National standard of Ukraine "Information and documentation. Management of documentation processes" (DSTU 4423-1:2005). TSN. <https://studfiles.net/preview/5229361/> (In Ukrainian)
7. (2023, July 12). National standard of Ukraine "Bookkeeping and archival affairs Terms and definitions of concepts" (DSTU 2732:2004). TSN. <https://studfiles.net/preview/5229366/> (In Ukrainian)
8. Palekha Yu. (2011). History of record keeping (documentary aspect): ed. manual. Lira Publishing House. (In Ukrainian)
9. Kuleshov S. (2005). Documentary studies: History. Theoretical foundations. DAKKKiM. (In Ukrainian)
10. Olga M. (2020). The evolution of the interpretation of the term "document" from antiquity to the present. Proceedings of the V All-Ukrainian Scientific and Practical Conference "Document and information communications in the conditions of globalization: state, problems and prospects". (In Ukrainian)
11. Bulatova A. T. Documentology. TSN. <http://window.edu.ru/resource/067/19067/files/metod637.pdf>
12. Busel, V. T. (2002). Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language. VTF "Perun". (In Ukrainian)
13. Antopolsky A. A. (1999). Legal regulation of information objects. Problems of informatization, 3, 53-54. (In Russian)
14. Tsareva I. V. (2017). Legal documentation: study guide. Dniprop. state University of Internal Affairs of affairs. (In Ukrainian)
15. (1994). Information and documentation. Basic concepts. Terms and definitions. Derzhstandard of Ukraine. (In Ukrainian)
16. (1994). Clerkship and archival work. Terms and definitions. Derzhstandard of Ukraine. (In Ukrainian)
17. (2023, July 17). Edition. The main types. Terms and definitions. DSTU 3017-95. State Standard of Ukraine. TSN. https://vpbm.com.ua/upload/dstus/dstu_3017-95.pdf (In Ukrainian)
18. (2023, July 17). Bookkeeping and archival work. Terms and definitions. [Text]: DSTU 2732:2004. State consumer standard of Ukraine. TSN. [https://vn.court.gov.ua/userfiles/27_2732-2004\(1\).pdf](https://vn.court.gov.ua/userfiles/27_2732-2004(1).pdf) (In Ukrainian)
19. Kushnarenko N. N. (2006). Documentology: Textbook. Knowledge. 20. Shvetsova-Vodka H. M. (2007). Documentary studies: teacher guide.. Knowledge. (In Ukrainian)
21. (2023, July 07). The free encyclopedia Wikipedia. TSN. https://uk.wikipedia.org/wiki/Електронний_документ (In Ukrainian)
22. Laba O. V. (2011). The main stages of the development of electronic record keeping. Library science. Documentary science. Informatology, 3, 16-19. (In Ukrainian)
23. Palekha Yu. I. (2009). Organization of general office management: training. manual for study university. Lira-K. (In Ukrainian)
24. Kosarevska O. V. (2017). Peculiarities of design of organizational administrative documentation in units of the National Police of Ukraine. Lecture. (In Ukrainian)

The article was received by the editors 05.01.2024
The article is recommended for printing 10.03.2024